

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 44 (1781) 1991 m. lapkričio mėn. 12 d.

XXXVI METAI

Melbourne

TIKĖJIMO IR LIETUVYBĖS ĮTAKA MANO GYVENIME

Kaip be gyvybingos sėklos neišaugo didelis ir gražus medis, taip ir tikėjimas į Dievą ir Tėvynės meilė neatsiranda tuščioje vietoje be nieko. Kad tos didžiosios vertybės atsirastų ir išaugtų žmogaus sieloje bei širdyje, taip pat reikalinga atitinkama dirva.

Tokią tikėjimo ir lietuviybės sėklą sudaigina lietuviška šeima, o dirbą toms vertybėms augti ir stiprėti paruošia aplinka. Deja, ne visose šeimose tas tikėjimo grūdus sudygsa ir auga, ir ne kiekviena aplinka pozityviai formuoja žmogaus charakterį, jo būdą, jo įsitikinimus ir jo pareigos jausmus Dievui, Tėvynei ir artimui.

Apmąstydamas tikėjimo ir lietuviybės įtaką savo paties gyvenime, didžiausią nuopelną skiriu savo motinai. Ji iš mažų mano gyvenimo dienų rūpestingai auklėjo mane tikėjimo dvasia. Ji taip pat buvo pirmoji, kuri man įskiepijo tėvynės meilę ir norą jai padėti nelaimėse. Vaikystėje

Vytautas Skuodis

dažnai ją prašydavau papasakoti apie savo brolius savanorius ir savo prisiminimus apie Lietuvos nepriklausomybės karų laikus, nors visa tai jau daug kartų buvau girdėjęs. Pavydėjau tiems savo dėdėms, kurių taip ir neteko pamatyti.

Glaudų ryšį su bažnyčia ir vaikišką tautinį nusistatymą sutvirtino 1940-1941 metų Lietuvos okupacijos tragiški įvykiai bei pergyvenimai, kurie ir nulėmė tolesnį mano gyvenimą.

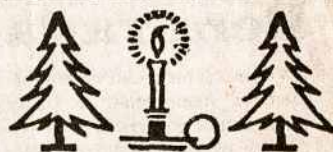
Tikėjimas ir patriotinė dvasia, taip pat reikalauja pastovaus dvasinio maisto, kurio negaudami, jie merdi ir net nuvysta.

Jeigu mano lietuviško patriotizmo dvasia ir nusistatymas per visą gyvenimą išliko nesulpnėję, o priešingai, ilgi okupacijos metai ir jų dramatiškas šituos jausmus tikrai dar labiau sustiprino, su tikėjimu į Dievą buvo kitaip.

Ankstyvoje jaunystėje pradėjęs savarankišką gyvenimą ir susipažinęs su įvairiais mokslais, aš pajutau, kad Sventojo Rašto pasakojimai, kuriais šventai tikėjau, pradeda nebeatitikti mano naujų žinių, pasisemtų iš mokslo šaltinių.

Toks kritiškas Sventojo Rašto ir Bažnyčios vertinimas, be to, kai kurių kunigų atsimetimas nuo tikėjimo ir įsijungimas į ateistinės ideologijos tarnybą privedė mane prie to, jog tapau nebepraktikuojančiu kataliku, o po kurio laiko ir tikru indiferentu. Tokia būseną truko labai ilgai, ir tai buvo patys tragiškiausi mano dvasinio gyvenimo metai. Nuolatos jaučiau praradęs kažką ypatingai brangaus. Siela veržėsi į tikėjimą, o protas jos veržėsi stabdė.

Retkarčiais užsukdavau į bažnyčią net ir tada, kada joje nebuvo aukojamos šv. mišios. Paprastai stovėdavau tikta bažnyčios priangyje arba prie durų, o sieloje jausdavau begalinę

KALĖDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per „Tėviškės Aidus“. Trumpas, tradicinis sveikinimas \$10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti „TA“ Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Apmokėtus sveikinimus atsiųsti iki gruodžio 1 d., nes juos reikia sugrupuoti prieš leidžiant į kompiuterį.

Prašome visų skaitytojų prisijusti prenumeratą už ateinančius metus, o dar neapsimokėję už šiuos metus, nuoširdžiai prašome nebedelsti.

„Tėviškės Aidų“ Redakcija
ir Administracija

tuštumą. Taip patovėjęs, kartais kartodavau tokią maldą: „Dieve, jeigu Tu esi, padėk man sugrįžti į tikėjimą“. Tačiau išėjęs iš bažnyčios, vėl pajusdavau kažkokią vidinę jėgą, kuri stūmė mane į dar didesnes abejones, paremtas „moksliniais“ samprotavimais. Nežiūrint tokios dvasinės būsenos, nuolatos jaučiau didelę pagarbą nuoširdžiai tikintiems ir persekiojami Bažnyčiai. Jaučiau ir norą kaip nors jai padėti apsiginti nuo priešų ir persekiojotų.

Tuo pačiu metu vis labiau stiprėjo įsitikinimas, jog jeigu Lietuvoje visi taps tokie kaip aš - be tikėjimo, Lietuva išsigims ir savosios laisvės niekada nebesulauks.

Atsitiktinės aplinkybės mane suvedė su būsimu Lietuvos Katalikų Bažnyčios vadovu, tuometiniu vyskupu-tremtiniu Vincentu Sladkevičiumi. Jo paprastumas, nuoširdumas, pokalbiai su juo ir net jo vargana į žemę susmegusi trobelė mane stipriai paveikė, ir aš supratau, jog nors ir pabaigiau dvigubus aukštuosius mokslus, tikėjimo dalykuose pasilikau tikta pradžios mokyklos mokiniu. Aš supratau, jog ir tikėjimo srityje žmogus atsilieka, jeigu jis atsidėjęs neskaito Svento Rašto ir jo neapmąsto, jeigu nepažįsta Bažnyčios istorijos, nesidomi geromis religinėmis knygomis, neklauso gerai paruoštų pamokslų ir apamai nępraktikuoja tikėjimo. Supratau ir tai, jog apsiribojimas tikėjimo žiniomis, įgytomis vaikystėje arba ankstyvoje jaunystėje - tai tas pas, kaip suaugusiam žmogui stengtis dėvėti savo vaikystės dienų vaikiškus drabužius. Įstrigo į atmintį atsitiktinai perskaityta žymaus mokslininko Louis Pasteur pasakyti žodžiai: „Ribotos žinios tolia nuo Dievo, gausios žinios artina prie Jo“.

Taip Dievo malonės veikiamas, pajutau didelį troškimą dvasinę tuštumą užpildyti trūkstantomis tikėjimo žiniomis. Su Dievo pagalba tai man pavyko padaryti per trumpą laiką.

Gerai pasiruošęs, už daugelį metų atlikau išpažintį. Ir vėl turėjau didžiulę laimę ir džiaugsmą pajusti Švenčiausiojo Sakramento stebuklingą poveikį savo sielai.

(Nukelta į 4 p s l.)

Senasis katalikų židinys

Vakar Vilniuje atšventinta šv. Jono bažnyčia. Pačioje sostinės širdyje, iškilusi aukštai virš senamiesčio stogų, jau šeštą šimtmetį į pasaulį žvelgia didinga šv. Jono bažnyčia, atvėrusi savo duris tikintiems vos įvedus krikščionybę. Maldos namų fondatoriai buvo didieji Lietuvos kunigaikščiai. Pradžioje veikusi kaip parapijinė Vilniaus bažnyčia, šešioliktojo amžiaus viduryje ji buvo atiduota į Lietuvą atvykusiems jėzuitams. Gražiai atnaujinę ją, jie prie bažnyčios įkūrė Kolegiją, kuriai vėliau buvo suteiktas universiteto statusas. Viena gražiausių taisy laikais Vilniuje šv. Jono bažnyčia buvo ne tik maldos namai, bet ir mokslo, kultūros židinys.

Aukšti bažnyčios skliautai mena Sirvydo lietuviškus pamokslus, Skargos, Liauksmينو, Kojelavičiaus, kitų didžiųjų mokslininkų jėzuitų išmintingą žodį. Jau mūsų amžiuje, vokiečių metais, šv. Jono bažnyčią garsino kunigo A. Lipniūno pamokslai. Juos ir šiandien mena senieji vilniečiai. Po karo savo įkvėptais pamokslais žmones žavėjo tėvas K. Garuckas - žinomas žmogaus teisių gynėjas.

1948 metais bažnyčia buvo uždaryta ir išniekinta. Ir štai atėjo diena, kai šv. Jono bažnyčia vėl gražinama universiteto katalikams - studentams ir dėstytojams. Sugrįžta

į Oginskių koplyčią ir didžioji bažnyčios šventenybė - rūpestingai saugotas medinis kryžius, kurį XVI amžiuje universiteto rektorius kunigas Petras Skarga atvežė iš Vokietijos.

Sekmadieniais šv. Mišios yra

laikomos trečią valandą po pietų, trečiadieniais - pusę aštunių vakaro. Bažnyčioje, kaip ir kitados, vyks pačios reikšmingiausios universiteto iškilmės, bus rengiami bažnytinės muzikos koncertai.

ELTA

Bendradarbiavimas su išeivija

ĮVYKIAI

Visiem žinoma, kad didelė dalis Lietuvos intelektualų ir bendrai inteligentijos pasitraukė iš Tėvynės artėjant okupanto armijai 1944 m. Nuraminimui tu, kurie galvoja, kad tada pabėgę lyg ir išdavė savo tėvynę, galiu pasakyti, kad palikę Lietuvoje jie būtų žuvę Sibire be jokios naudos kraštui, o būdami svetur vis tik daug prisidėjo, kad mūsų šalies neteisėybė nebūtų visiškai pamiršta Vakaruose. Daugiau neverta sustoti prie praeities. Mūsų šalis laisva, ir privalom skubiai apsvarstyti, kiek ta išeivija dabar galėtų būti naudinga Tėvynės atstatyme.

Nors kalbama apie 1 milijoną lietuvių kilmės žmonių Vakaruose, lietuviškam darbe aktyviai dalyvauja tik apie 15-20,000, dauguma Š.Amerikoje. Kuo jie galėtų padėti gimtajam kraštui dabartinėje kritiškoje padėtyje? Jei paaugotų po 1000 dolerių susidarytų 20 milijonų dolerių suma. Įvairiuose išeivių fonduose randasi dar virš 10 milijonų. Su tokia suma galima įgyvendinti vieną kitą mažesnę projektą, bet valstybės atstatyme ji yra lyg lašas jūroje. Sudarius rimtus pagalbos fondus kiekvienoje svetimoje valstybėje su didesne lietuvių bendruomene, dalis senelių galėtų palikti savo testamentuose turėdamos nuosavybę, ypač likę be šeimų ar asmenų vertybių palikimo. Tik reiktų pilno pasitikėjimo tais fondais ir taip pat užtikrinimo, kad aukos bus panaudotos be išimties tautos gerovei.

Išeivijos bibliotekų lentynose yra dešimtys, jei ne šimtai, rūkstančių lietuviškų knygų, kurių trūksta Lietuvoje. Didesnė jų dalis galėtų ir turėtų būti persiųsta į gimtąjį kraštą. Tai vertingas dvasinis, kartais net mokslinis, turtas.

Didžiausias kapitalas, kurio negalima persiųsti nei paštu nei laivu, kurį turi lietuvių diaspora, tai Vakarų mokslų pažinimas ir čia įgyta praktika, kurią turi bent dalis lietuvių išeivių profesionalų-specialistų. Šiuo lobiu galima pasidalinti nuvažiavus padirbėti veltui kokį pusmetį savo specialybėje kartu su vietos kolegom. Jiems paliktumėm gerą dalį savo patyrimo. Tam reiktų rimtos abipusės koordinacijos tarp mūsų vyriausybės ir išeivijos vadovų. Tektų sudaryti tikslų sąrašą, kokių specialistų trūksta krašte ir kartu surasti kvalifikuotų įvairiose specialybose skaičių, kuris būtų pasiryžęs nuvykti ir konkrečiai padėti saviesiems. Tiek vyriausybei, tiek išeivijos vadovams reiktų gerokai paskubėti, kad surinkti kuo greičiau šitas žinias, o tada koordinuoti pačią akciją. Gerai pravesta ji atsilieptų bendrai įvairių specialybių standartu pakėlimą. tuo priartėtumėm šiek tiek prie toli į priekį nužengusių Vakarų, su

Rašo Dr. J. Kunca

kuriais norime bendradarbiauti. Šis įnašas būtų jau žymiai vertingesnis už gana ribotą materialinę paramą.

Ateinantį pavasarį ar vasarą turi įvykti išeivijos seimo sesijos, kurioms vieta dar nenustatyta. Šis seimas turėtų posėdžiauti Lietuvoje, kur turėtų progą susipažinti su padėtimi, poreikiais ir pareigūnais, kurie betarpiškai pareikštų savo pageidavimus ir nuomones. Bendra to seimo sesija su LAT būtų simboliškas solidarumo išreiškimas. Apsiginklavę faktais seimo atstovai blaiviau pramatytų ką ir kaip jie gali padaryti idėjų tėvynės. Tokiais sesijai verta laiku gerai pasiruošti, kaip pritinka dabarties rimčiai.

Išeivijos-vyriausybės dabartiniai santykiai yra nuoširdūs, bet gal ne taip jau produktyvūs, kaip galėtų būti po jų geresnės koordinacijos.

Išeivija galėtų padėti laikinai apsigyventi važiuojantiems specializuotis į užsienį ir surasti pasitobulinimui progas. Vėl, tam reikia tinkamos koordinacijos.

Abipusė nauda būtų iš išeivių turistų, kurie Lietuvoje praleistų savo atostogas. pamatytų savo gražią tėvynę ir, vietoj kurioj svetimoj šalyj, paliktų dolerių savo valstybėje. Per šią žiemą reikia pasiruošti priimti užsienio vasarotojus. Tai bene bus vienas iš pirmųjų tvirtos valiutos šaltinių. Kaip viskas, ir turizmas neapsėis be

Taika tai didžiausia žmogiškoji vertybė

Taika tai didžiausia žmogiškoji vertybė, tai iš pačių giliausių žmogiškosios būties gelmių išplaukiantis reikalavimas. Tik taikoje žmogus gali pilnai išsivystyti, tik taikoje gali ramiai ir saugiai visiškai realizuoti savąjį pašaukimą. Šiais žodžiais popiežius Jonas Paulius II vakar kreipėsi į vidurinio maldos progą šv. Petro aikštėje susirinkusius maldininkus, dar kartą ragindamas karštai melstis už taiką Jugoslavijoje.

Į šį raginimą - kalbėjo šv. Tėvas, - visų pirma teatsiliepia kiekvienas tikintysis, nes negali netrokšti taikos tas, kuris savo viltis ir troškimus sudeša į Dievą. Iš tikrųjų, kiekvienas, kas trokšta gyventi Dievo malonėje kas nori priartėti prie Dievo, tas visų pirma privalo būti kupinas taikos dvasios, nes Dievas „išsklaido tautas, kurios džiaugiasi karais“ (Ps 67(68)31). Krikščionis savo kasdieniniame gyvenime turi visada remtis kalno palaiminimų žodžiais: „palaiminti romieji: jie paveldės žemę... palaiminti taikdariai; jie bus vadinami Dievo vaikais“ (Mt 5. 5-9). „Opus Iustitiae Pax“ - taika yra teisingumo vaisius, - šį gilią prasmę

geros organizacijos ir malonaus aptarnavimo.

Naudingas bendradarbiavimas su išeivija prašosi ne tik geros koordinacijos, bet ir abipusio sutarimo. Kai kas Lietuvoje mano, kad išeiviai yra beveik svetimtautčiai ir jiems nepridera kištis į Lietuvos reikalus, gyvena svetur ir dėję pastangas laike tų 45-50 metų jaučiasi lietuvių tautos dalim, kuriai ne tiek svarbios yra šalies partijos ar atskiri asmenys, kiek valstybės gerovė. Jie džiaugiasi Lietuvos pasisekimais ir nuliūsta išgirdę neigiamas naujienas. Jei mūsų krašte, pagal pripratimą, bet skvika kritika laikoma užsiuolimu, demokratiniame pasaulyje nuomonės išreiškimas yra normalus kartu ir teigiamas reiškinys. Išeiviai nesuprastų bet kokios jų diskriminacijos, o atsiskakymas išduoti vizą bet kuriam iš jų tuoj primintų okupacinius šalies laikus.

Manau, kad bendravimas su išeivija yra naudingas ir reikalingas, tik ji reikia tinkamai koordinuoti, ir geriau suprasti vieni kitus.

Nors išeivijos įnašas yra ribotas, jis galėtų būti gana vertinga parama mūsų vyriausybei, ant kurios pečių guli didžiulė nepriklausomybės įtvirtinimo našta. Kai likusioj imperijos dalyj grėsia anarchijos ir gal perversmo pavojus, solidari visos mūsų tautos akcija yra gyvybinis reikalas.

šūkj savo ponfikatai pasirinko popiežius Pijus XII. Ir tikrai, negali būti taikos, jeigu trypiamas teisingumas.

Gi teisingumas įmanomas tik tuomet, kai yra gerbiamos pavienių žmonių ir tautų teisės. Tai, kas dabar vyksta Jugoslavijoje, - kalbėjo Jonas Paulius II, - žemina žmogų žemina visą Europą. Nieks negali likti abejingas šios tragedijos akivaizdoje, visi turi jausti pareigą kiek tik įmanoma, padėti karo suvargintoms tautoms.

Šv. Tėvas baigė savo žodį malda kreipdamasis į Dievo Motiną - Taikos Karalienę: - Tau užtariant visi krikščionys tebūna uolūs taikos statytojai.

LRTV

Pagalba Pabaltijui

Spalio 1 d., antradienį, Bruselyje posėdžiavo Europos ekonominės bendrijos šalių užsienio reikalų ministrai, kurie įgaliojo vykdomąją komisiją pradėti derybas su Pabaltijo valstybėmis dėl bendruomenės prekybinio ir ekonominio bendradarbiavimo sutarties su Estija, Latvija ir Lietuva. Dvylikos Europos šalių užsienio reikalų ministrai taip pat nusprendė, kad Estija, Latvija ir Lietuva galės pasinaudoti vadinamosios „PHARE“ ekonominės pagalbos programos fondais. Pabaltijo valstybėms skiriamos lėšos išskaičiuotos iš Sovietų Sąjungai jau anksčiau paskirtų fondų.

„Europos Liet.“ Nr. 40

Published by Val. Čižauskas
38 Coghlan St., Nidre, 3042
President of the Lithuanian
Catholic Federation

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mioldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$30. Kituose kraštuose \$35. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožūra.

PRADEDA AIŠKINTI NUSIKALTĖLIUS

Stalino laikais sovietų imperijoje buvo organizuojamos įvairios „soclenktynės“ tarp įmonių, istaigų arba kolchozų. Tie, kurie sunkiau dirbdavo ir laimėdavo, gaudavo ne pinigines premijas, bet pereinamąją raudonąją vėliavą, kurią pasikabinę galėdavo svajoti apie duonos gabalą ir silkės uodegą. Tie, kurie pralaimėdavo, būdavo įtraukiami į Sibiro „turistų“ sąrašus. Tai buvo šlykščiausias bėteisių darbo žmonių išnaudojimas, o partija girdavosi, kad tai daro darbo žmonių gerovei.

Turėdavo soclenktynėse dalyvauti ir Berijos vadovaujama slaptoji milicija arba NKVD. Jeigu jų dalinys pereitais metais pagavo 100 „liaudies priešų“, tai sekančiais metais jau reikėjo pagauti 120. Nesvarbu ar jie paėmė kalti ar ne. Svarbu buvo išpildyti nustatytą normą ir pakelti „darbo našumą“. Markso knygoje „Das Kapital“ buvo parašyta, kad paėmus valdžią ir nusavinus žmonių ūkius, namus ar įmones, jau tais žmonėmis nebegalima pasitikėti ir juos reikia sunaikinti.

Sovietai tai labai nuosekliai vykdė ir dar prieš Lietuvą užimant jau buvo gen. Serovo paruošti planai vieną trečdajį Lietuvos gyventojų sunaikinti išstremiant į Sibiro vergų stovyklas. Jie taikė tai ir karo belaisviams lenkams sušaudydami 15,000 karininkų. Taikė jie tai ir estų, latvių ir lietuvių į Sibirą išvežtiems karininkams, vieną jų trečdajį sušaudydami daugiausia iš Norilsk koncentracijos stovyklų.

Dar nebuvo prieita prie slapto NKVD dokumentų, kurie liečia lietuvių karininkų sunaikinimą, bet Gorbačiovo įsakymų visi „nuspelnę“ personaliniai pensininkai, kurie 1940n tarnavo NKVD ir dalyvavo prie lenkų karininkų sušaudymo, dabar turėjo parašyti išsamius raportus apie savo „nuopelnus“ šaudant belaisvius. Vienas iš jų Vladimir Tokaryev, dabar 89 metų amžiaus, prisipažino, kad jis padėjo organizuoti 6,295 lenkų karininkų sušaudymą netoli Kalinin miesto esančioje belaisvių stovykloje, kur jis buvo vyresnio laipsnio karininkas. Jie pakviesdavo pavienius lenkų belaisvius, paklausdavo jo vardo, pavardės, gimimo datos, kad nustatytų jo tapatybę ir nusivedė į kitą garso nepraleidžiantį kambarį, iš pistoleto nušaudavo į galvą. Taip

Rašo Albinas Pocius

kiekvieną naktį jie sunaikindavo po 250 lenkų karininkų. Šaudymai vyko 1940 balandžio mėn.

Iš buvusiu NKVD pareigūnų jau nustatyta, kad buvo šaudoma netik Kalinine, bet ir Katyne. Netoli Smolensko Katymo miške buvo sušaudyta 3,897 belaisviai, o prie Charkovo, Ukrainoje buvo sušaudyta 4,403 karininkai. Dėka lenkų bendruomenės teko matyti dingusių lenkų karininkų belaisvių sąrašus. Tarp jų yra apie 160, kurie turi lietuviškas arba truputį sulenkintas pavardes. Spėjama, kad tai Vilniaus krašto lietuviai, prasidėjus lenkų - vokiečių karui mobilizuoti į lenkų kariuomenę. Tarp jų daug gydytojų. Vilniaus krašte mobilizuoti kariai beveik visi pateko į sovietų belaisvę. Nors sovietai buvo pažadėję Vilnių atiduoti Lietuvai, bet žinodami, kad tai tik apgaulė, lietuvius iš belaisvės nepaleido, bet sunaikino.

Dabar atsidarant KGB slaptiesiems archyvams, reikia manyti, kad bus išaiškinta deportacijų iš Lietuvos planai ir jų vykdytojų pavardės bei tautybės. Maždaug prieš 10 metų per ANZAC parodą Melbourne sutikau vieną krautuvininką, buvusį Lietuvos pilietį iš Šiaulių, išdidžiai pasikabinusį porą medalių, gautų iš rusų už tarnybą NKVD baudžiamajam dalinyje naikinant Lietuvos pokario partizanus, o tokių, kaip jis sakė, yra daug. Dabar tie visi „herojai“ bėga iš savo sukurtų „rojaus“ į Ameriką, Kanadą ar Australiją. Jų draugai padarė didžiausią triukšmą, kada Lietuvos teismo organai išteisino keletą

sovietinių teisėjų „troikos“, be jokių teisminių įrodymų, nuteistų išstrėmimui, bet nenori visai girdėti apie jų nusikaltimus prieš žmoniškumą Stalino laikais.

Lietuvos respublikos teismo organai turėtų peržiūrėti visas NKVD ir KGB bylas, surasti nusikaltėlius ir iškelti jiems kriminalines bylas, paprašant juos iš užsienio gražinti teismui arba paprašyti tas valstybes, kur jie dabar gyvena, iškelti kriminalines bylas už nusikaltimus prieš žmoniškumą. 1980 m. esant Krašto Valdyboje, vienas užsienio reikalų ministeris pasakė, kad tiems, kurie jus nuskriaudė Stalino laikais, nukentėjusių artimieji giminės gali Australijos teisme kelti civilines bylas ir reikalauti kompensacijos už padarytas skriaudas. Tai Australijos įstatymai leidžia ir čia nereikia jokio parlamento nutarimo, kaip reikėjo dėl tariamųjų karo nusikaltėlių. Nuo 1939 m. rugpjūčio 23 d. Sovietų Sąjunga iki 1941 m. birželio 22 d. buvo Hitlerio sąjungininkė ir visi per 22 mėn. paryti veiksmai yra karo nusikaltimas.

Jeigu Lietuvos vyriausybė pareikalautų gražinti nors kelis Stalino laikų žudikus, visos karo nusikaltėlių bylos automatiškai pasibaigtų arba tada būtų priversti bausti visus už Hitlerio ir Stalino laikais padarytus nusikaltimus.

Nežiūrint visų pesimistų blogų pranašavimų sulaukėme laisvos Lietuvos prisikėlimo, tikėjime, kad sulauksime ir teisingumo. Pasaulis turi pamatyti kas yra tie tikrieji nusikaltėliai.

Kun. Virginijaus Veilento pranešimas iš Vilniaus

Spalio penktąją Kretingoje įvyko Trečiojo šv. Pranciškaus ordino įkūrimo 750 metų sukakties minėjimas. Į šventę atvažiavo apie 500 tretininkų iš visos Lietuvos, visi tretininkai uniformuoti, dažniausia jau pagyvenę žmonės į Trečiąjį Ordiną įstoję dar prieš karą. Minėjimas prasidėjo tretininko brolio Jeronimo parašyta oratorija „Sv. Pranciškus Asyžietis“, kurią atliko Telšių, Kretingos, Klaipėdos chorai ir Zemaičių šv. Cecilijos

Religinio Fokloro ansamblis. Vidurdienį prasidėjo šv. Mišios, kurias koncelebravo vyskupas Antanas Vaičius, Telšių vyskupijos kancleris kun. Juozapas Gedgaudas, Lietuvos pranciškonų šv. Kazimiero provincijos vizitatorius kun. William Gull iš Čikagos ir vietos kunigai pranciškonai. Per Mišias tartame žodyje, vysk. Vaičius išskėlė pasauliečių pareigą siekti šventumo ir uoliai dalyvauti religiniame gyvenime šv. Pranciškaus pavyzdžiu. Kalbą taip pat pasakė svečias iš Amrikos, kun. Gull. Jo žodį iš anglų kalbos ten pat vertė kun. Matas Jurevičius. Mišioms pasibaigus, visi minėjimo dalyviai Kretingoje aplankė devynioliktame amžiuje gyvenusio ir dirbusio pranciškono kun. Jurgio Pabrėžos kapą. Tą pačią dieną - spalio penktąją Kretingoje taip pat vyko jaunimo sąskrydis šūkiu: „Eik ir atnaujink mano griūvančią Bažnyčią“. Į kultūros namų patalpas susirinko daugiau negu 700 jaunuolių. Konferenciją jaunimui pravedė sesuo Ignė Marijošūtė iš Putnamo. Vyko gyvas pokalbis, jaunimo diskusijos apie dvasinį atsinaujinimą, apie pranciškoniškos dvasios poveikį šių laikų jaunimo judėjimams. Vakare įvyko katalikiškos roko grupės „Tau“ koncertas. Pagyrimo nuspelnė šio minėjimo organizatoriai. Apie 200 kretingiškių šeimų suteikė nakvynę atvykusiems svečiams, visas minėjimas praėjo pavyzdžingai sklandžiai. LRTV

Pabaltiečių ambasadų patalpų gražinimas Paryžiuje turi būti sprendžiamas derybose su Sovietų Sąjunga

Prancūzų žinių agentūra France Presse pakartotinai skelbia žinią kad Prancūzijos Užsienio reikalų ministerija siūlant bendras patalpas Pabaltijo valstybių ambasadom Paryžiuje - trijų aukštų namą Montmarte bulvare. Agentūra rašo, kad Prancūzijos užsienio reikalų ministerija pakartojusi šį pasiūlymą po to, kai apeliacinis teismas Paryžiuje atmetęs trijų Pabaltijo kraštų vyriausybių reikalavimą, kad jom būtų sugrąžinti sovietų neteisėtai užimti Lietuvos ir Latvijos buvusieji diplomatiniai atstovybių Paryžiuje rūmai ir Estijai priklausantis žemės sklypas. Patikrinusi prancūzų agentūros paskelbtą informaciją apie apeliacinio teismo sprendimą, paaiškėjo, kad ji neteisinga. Pagal gautas informacijas, apeliacinis teismas nėra atmetęs Pabaltijos valstybių reikalavimo, bet tik tai pranešęs, kad nėra kompetentingas spręsti Pabaltijo vyriausybių ieškinio dėl nuosavybių sugrąžinimo. Nuosavybių gražinimo klausimas turės būti sprendžiamas betarpiškai Pabaltijo valstybių derybose su S. Sąjunga. Kiek tai liečia prancūzų užsienio ministerijos siūlymą parūpinti laikinas patalpas Pabaltijo kraštų ambasadom, buvo patirta, kad siūlomos patalpos yra labai blogame stovyje, ilgą laiką nebuvo naudojamos, tad turėtų būti pagrindiniai restauruotos, o restauravimo darbai turbūt kainuotų apie milijoną frankų, t.y. apie 180 tūkstančių dol. Neatrodo, kad prncūzų vyriausybė būtų pasiruošusi padengti Pabaltijo ambasadom siūlomų namų restauravimo išlaidas.

„Baltijos Kelias“ sujungs Ledynuotojo vandenyno pakrantes su Viduržemio jūros regionu

Spaudos agentūros praneša, kad Suomijos kelių statytojai ruošiasi pradėti tiesti modernią, europinius reikalavimus atitinkančią autostradą - „Baltijos kelią“. Si autostrada nuo Helsinkio per Baltijos valstybes nusitęs iki Lenkijos. Vėliau numatoma ją sujungti su Europos greitkelių tinklu. Apie tokį kelią buvo galvojama jau 1988 metais, bet dėl Sovietų Sąjungos krizės projekto realizavimas nebuvo pradėtas.

„Baltijos kelio“ statyba apims ne tik paties kelio tiesimą. Numatoma atnaujinti esamus motelius, pastatyti naujus, taip pat kitas turistų aptarnavimo įstaigas, restoranus, poilsio aikštes, benzino stoteles ir t.t. Visas projekto įgyvendinimas kainuos apie 2 milijardus JAV dolerių. Tikimasi tarptautinių kreditų šiai statybai, nes „Baltijos kelias“ leis sujungti Ledynuotojo vandenyno pakrantes su Viduržemio jūros regionu. Numatoma, kad keliu kasmet naudotusi apie 200.000 turistų. Pirmąją „Baltijos kelio“ atkarpa, kuriai bus panaudoti jau egzistuojantys Estijos, Latvijos ir Lietuvos greitkeliai, numatoma užbaigti jau ateinančiais metais.

Prancūzija gražino auksą

Vakar į Vilnių atvyko Prancūzijos nacionalinio banko valdytojas Žakas de Larosiere. Šis bankas išsaugojo 2 t 246 kg Lietuvos Respublikos auksą, kurio dabartinė vertė - 25 mln. JAV dolerių. Prancūzija pirmoji gražino Lietuvai auksą.

Nuotr: Prancūzijos nacionalinio banko valdytojas Z. de Larosiere ir „Lietuvos banko“ valdytojas V. Bakšišis prie gražinto Lietuvos auksu Prancūzijoje. „Liet.aido“ inf.

TIKĖJIMO IR LIETUVYBĖS ĮTAKA MANO GYVENIME

(Atkelta iš 1 p s l.)

Nuo to laiko tapau uoliu ir nuosirdžiu bažnyčios lankytoju, dažnai net ir šiokiadieniai.

Dievo malonės yra beribės. Kartą po sumos, prieš palaiminimą Švenčiausiuoju Sakramentu klūpan pilnutėlėje bažnyčioje, skausmas viduriuose, dažnai mane kankinęs daugelį metų, pasidarė nebepakeliamas. Aptemo akys ir nerėjosi rankomis atsiremti į bažnyčios grindis.

Tuo metu kunigas prie altoriaus pakėlęs monstraciją pradėjo laiminti žmones. Dėl didelio skausmo vos negriūdomas ant šalia manęs klūpančių žmonių kojų, pakėlęs galvą ir įsmeigęs iš skausmo primerktas akis į Ostiją, išdžiūvusiomis lūpomis labai tyliai ištariau šiuos žodžius: „Viešpatie, Tu matai mano kanciją, prašau Tave, sumažink mano skausmus. Tačiau lai būna Tavo, o ne mano valia...“

Po kelių sekundžių, kunigui baigus palaiminimą, įvyko stebuklas! Aš nebejutau jokio skausmo! Nebejutau jo nei išėjęs iš bažnyčios, Nebejutau nei visą likusią tos dienos dalį, nei kitą dieną, nei po savaitės, nei po mėnesio, nei po pusės metų...

Anksčiau tie skausmai, retai kada tokie stiprūs, mane kankindavo beveik kiekvieną dieną. Tačiau juos kankiniai kęsdavau, nesikreipdamas į gydytojus. Juos aukojau Dievui kaip atgailą už ankstyvesnį tikėjimo praradimą.

Po to stebuklingo atsistatymo praėjus septyniems - aštuoniems

mėnesiams, du kartus pajutau labai mažą trumpalaikį skausmą, kuris priminė, kad anstyvesnių didelių skausmų priežastis tebėra ir reikalinga chirurginio pašalinimo. Ryžausi tai padaryti, nes naujaučiau būsimą areštą. Šį mano patirtą ir išgyventą stebuklą aprašiau laiške Vilniaus Sv. Jėzaus Širdies bažnyčios klebonui kunigui Kazimierui Kinduriui.

Tuo metu buvau giliai įsitraukęs į nelegalią aktyvią kovą už tikėjimo ir Bažnyčios teises bei laisvę Lietuvoje, kuri tuo pačiu metu buvo ir kova už lietuvių tautos laisvę. Tarnavimas Dievui, Bažnyčiai ir Tėvynei tapo mano gyvenimo pagrindiniu tikslu, kurio siekiau ir per ilgus įkalinimo metus. Laukdamas arešto, atlikau išpažintį. Jos metu tarytum pats Kristus vyskupo - nuodėmklausio lūpomis tarė man tokius žodžius: „Sūnau, tas sunkių išbandymų kelias, kuris dabar tavęs laukia - tai ypatinga Dievo malonė. Jis tau patikėjo nešti kryžių už amžinąsias tiesas, kurį jis pats nešė į Golgotos kalną...“

Vieną dieną, būnant kalėjimo kameroje, staiga tarp grotuotų lango rėmų pamačiau aukso žibantį kryžių! Po penkiolikos minučių jis išnyko. Saulėtą dieną pavakariams jis visada pasirodydavo vėl. Jį pastikdavau su džiaugsmu, kaip paties Dievo man siųstą ženklą.

To kryžiaus pasirodymai man taip pat buvo stebuklas, nes tyrinėdamas langų rėmų sudūrimus, negalėjau suprasti, kaip pro siaurus rėmų plyšius prasiskverbę saulės spinduliai sudaro griežtų taisyklingų formų kryžiaus ženklą.

Tas kryžius man buvo stiprybės ženklas. Jis priminė vaikystės dienomis bažnyčioje, aukštai prie jos skliautų matytą užrašą: „In hoc signo vincis“ (Siuo ženklu nugalėsi).

Karta, jau būdamas Gulago salyne, gavau motinos laišką, kuriame ji aprašė tokį knygoje jos perskaitytą apizodą.

Atviroje jūroje keleivinį laivą užklupo didelė audra. Visi keleivai buvo apimti baimės ir net panikos, nes protparpias atrodė, kad jų laivą milžiniškos bangos panardins į tūros gelmes. Kažkas iš keleivių staiga viename laivo kamputyje pamatė ramiai žaidžiantį mažą berniuką. Paklaustas argi jam nebaisu, kad laivas gali greitai nuskęsti, berniukas ramiai atsakė: „Aš žinau, kad dabar prie laivo vairo stovi mano tėtis“.

Tuo savo laišku mano motina, be jokių papildomų komentary, man priminė apaštalo šv. Pauliaus žodžius: „Jeigu Dievas su mumis, tai kas prieš mus?“

Tai buvo paskutinis dabar jau mirusios mano motinos testamentas.

Lageris ne man vienam buvo geriausia ilgų rekollekcijų ir gilių apmąstymų vieta. Mano paties sukurtoje ilgoje ryto ir vakaro maldoje buvo ir tokie žodžiai: „Viešpatie, saugok ir globok visus tuos, kurie kovoja už tikėjimo, Bažnyčios ir mūsų tautos laisvę. Stiprink ir gausink jų gretas, saugok juos nuo pavojų, gink juos nuo priešų. Gerasis Dieve, priartink Lietuvai laisvės rytą...“

Dabar iš tikiu, jog ir šią mano daug metų kartotą maldą Dievas išklause.

POLITIKOS SESELIUOSE

Prieš arabų-izraelio derybų atidarymą Madride, prezidentai Bush ir Gorbačiovas ilgokai tarėsi, bet ne apie Artimuosius Rytus. Gorbačiovas aiškino sunkių buv. S. Sąjungos padėtį ir tikėjosi skubios ekonominės paramos iš S. Amerikos. Atrodo, kad viskas baigėsi vien draugiškais žodžiais.

Rusijos prezidentas Jelcinas žada perimti ir ministerių pirmininko vietą ir prašyti parlamento teisės valdyti kraštą dekretų pagalba. Jelcino nuomone, padėtis reikalauja labai skubios akcijos, ir nėra laiko visus įstatymus diskutuoti parlamente.

Izraelis, pagal J. Hersh, turįs 300 atominių bombų ir 100 branduolinių artilerijos sproginių. Jo atominės raketos nukreiptos ne tik į arabų kraštus, bet ir į S. Sąjungą. Maskva apie tai turėjo žinoti. Atominis Izraelis arsenalas randasi Dimonoje ir Nahal Sorekabi vietos į pietus nuo Jeruzalės.

Gorbačiovas pardavė savo atsiminimų apie nepavykusį perversmą knygą anglų leidyklai už 500,000 dolerių. Knyga pasirodys po vieno mėnesio.

Latvijos rusai protestuoja dėl pilietybės gavimo suvaržymų jiems. Anglų televizija sako, kad Jelcinas įspėjo Rygos valdžią neskriausti jo tautiečių.

Austrija, Suomija, Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija, Švedija ir Šveicarija spalio mėn. 22 d. buvo priimtos į Europos laisvos Prekybos Asociaciją, kurios ribose gyvena 380 milijonų žmonių.

Australų spaudos žiniomis, buvęs šio krašto opozicijos vadas Hovard buvo susitikęs su Izraelio šnipu dėl ginklų pervežimo į Iraną naudojant vieną Australijos uostą ir bankus. Mūsų minėtas politikas to susitikimo nepaneigė, o apie ginklų aferą jis atsisakė kalbėti.

Gamybos stagnacija ir infliacijos didėjimas leidžia galvoti, kad S. Amerikos ekonomija dar nenugalėjo jos depresijos.

Pietų Afrika nutarė sustabdyti atominių ginklų programą ir vietoj to mestis į atominės energijos resursų vartojimą taikiems tikslams.

Lenkijos prezidentas Walesa planuoja užimti taip pat ir ministerių pirmininko vietą, kad sudarytų naują koalicijos ministerių kabinetą. Kadangi nei viena partija nelaimėjo praeituos rinkimuose žymesnės daugumos, gali būti neįmanoma kitaip suformuoti naują vyriausybę.

Ukraina pasirašė su Rusija protokolą dėl atominių ginklų kontrolės ir taip pat ruošiasi galy gale pasirašyti ekonominę sutartį su Rusija.

Iš Japonijos į Estiją, Latviją ir Lietuvą su penkių dienų vizitu išvyko Japonijos užsienio reikalų viceministras Muneo Suzuki. Jo kelionės tikslas - užmegsti diplomatinis santykius tarp Japonijos ir trijų Baltijos valstybių. Pirmoji nepriklausoma Lietuvos respublika palaikė diplomatinis ryšius su Japonija, Kaune buvo Japonijos konsulas, veikęs iki 1940 metų. Japonijos konsulu Lietuvoje tada buvo Sempo Sugihara. Paskutinis Japonijos konsulas Lietuvoje buvo žinomas dėl pagalbos žydams. Prasidėjus pasauliniam karui, jis yra išdavęs kelis tūkstančius vizų, padėjusių žydų tautybės asmenims išvykti į Japoniją.

Lietuva atvira Vakarams

Italijos socialistų partijos dienraštis daug pasakancia antrašte „Lietuva atvira Vakarams“ išspausdino interviu su Romoje besilankančiu Vilniaus vicemeru Vidu Kamaičiu.

Pokalbyje su korespondente Patrizia Parnisari, Kamaitis pasakė, jog dabar, kai Pabaltijo šalys atgavo nepriklausomybę, jau visiškai galima, kad Lietuva, Latvija ir Estija kartu su Suomija, Švedija, Danija, Vokietija bei Lenkija atkurs tarpusavio istorinius ryšius. Tam, žinoma, reikia laiko, nes savarankiškumą atgavome tik neseniai. Tai bus grįžimas prie senųjų struktūrų, kurias sugriovė sovietų okupacija. Atgavusi nepriklausomybę, mūsų šalis atgaivina senąsias organizacijas bei tradicijas, ir nauja mūsų padėtis atves mus prie ankstesnių ryšių atkūrimo.

Atsakydamas į klausimą dėl lenkų mažumos Lietuvoje, Vilniaus vicemerą paaiškino, jog iš tiesų esama tam tikrų sunkumų, tačiau jų vis mažėja. Lenkų mažumos problema nėra tarptautinės svarbos klausimas, kurį reikėtų nagrinėti Lietuvos ir Lenkijos santykių požiūriu. Būta kai kurių lyderių, reikalavusių lenkų mažumai ypatingų teisių, ypač prieš valstybės perversmą. Kai kurie iš jų netgi buvo priešingi Lietuvos nepriklausomybei, jų nuomone, Lietuva turėtų likti Sovietų Sąjungoje. Pagaliau pažymėtina, kad

lietuvių ir lenkų santykiai niekada nebuvo labai blogi, didelių prieštaravimų niekad nebūta, o esantys nežymūs nesutarimai veikia visiškai išnyks.

Na, o sulietuvinimas lenkams visai negresia. Jie turi savo mokyklas, kalba savąja kalba, ir pilnai gali išlaikyti tautinę savimonę ir tradicijas. Taigi, visiškai netikiu galimybei sulietuvinėti lenkus, pasakė Vilniaus vicemerą Kamaitis.

Grįžimas į Jungtinių Tautų Organizaciją, tešė jis Lietuvai yra ypatingai svarbu. Tai rodo, kad esame laikomi lygiaverčiais kitoms Europos šalims, tuo pačiu gavome teisę į nepriklausomą gyvenimą. Dar svarbu yra tai, kad dabar galėsime realiai įgyvendinti žmogaus teises. Paklaustas apie Lietuvos

ekonomikos išsilaisvinimo nuo Sovietų Sąjungos galimybes, Vidas Kamaitis pažymėjo, jog Lietuvos ūkis yra geresnėje padėtyje negu buvo SSSR Respublikų. Todėl tikimės žymios pažangos labai trumpu laiku. To pasieksime daugiausia privatizuodami įmones, pradedant nuo mažų, vėliau pereinant prie didesnių ir pačių didžiausių. Be to, kuriamos mišrios su užsieniu įmonės. Nors trūksta technologinių įrengimų, pasieksime Europos šalių lygį, bet tai bus įmanoma padedant ne tik Europos, bet ir viso Vakarų pasaulio šalims, baigė savo interviu Vilniaus vicemerą Vidas Kamaitis.

Kartu su juo Italijoje lankėsi taip pat Kauno meras Vilmas Čiurinskas ir firmos „Litita“ direktorius Rimantas Menčinskas.

Darbėnų miestelis

Kretingos rajone esantis Darbėnų miestelis turi jau nemažą istoriją. Pirmą kartą istoriniuose šaltiniuose jis paminėtas 1591 metais. Miestelyje buvo 1831 metų sukilimo pagrindinės apskrities sukiltelių jėgos. 1843 metais miestelyje buvo pradėta statyti mūrinė bažnyčia, konsekruota 1852 metais apaštalu Petro ir Povilo vardais. Konsekruota Bažnyčia vyskupas Valančius. Iš Darbėnų valsčiaus kovoti dėl Lietuvos nepriklausomybės išėjo ir negrįžo ne vienas vyras. Jų atminimą darbėniškiai įamžino 1930

metais pastatytu Lietuvos nepriklausomybės paminklu, kuriam akmenys buvo renkami visame valsčiuje. Skaudžiai darbėniškius palietė sovietinė ir nacistinė okupacija. Miestelio praeitį mena išlikę kultūros ir istorijos paminklai.

Simet miestelis švenčia savo 400 metų jubiliejų. Ta proga miestelio aikštėje įrengta atminimo lenta, kurioje surašytos svarbiausios miestelio istorijos datos, išvardinti išnykę kaimai.

„Sveiki sugrįžę į Europą“

Vienas plačiausiai skaitomų Italijos dienraščių - Romoje leidžiamas „La Repubblica“ šios savaitės spalvotame priede „Il Venerdì“ išspausdino labai platų, gausiai iliustruotą straipsnį apie Pabaltijo kraštus antrašte „Sveiki sugrįžę į Europą“. Stripšnio autorė Antonella Barina Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje lankėsi rugpjūčio pabaigoje, kaip tik tuo metu, kaip po nesėkmingo perversmo Maskvoje, Vakarų valstybės viena po kitos eilė pripažinti nepriklausomus Pabaltijo kraštus.

Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, - rašo straipsnio autorė, - nepriklausomybės pripažinimų srautas buvo sutiktas su ramiu, santūriu džiaugsmu, be perdėtos euforijos. Pabaltiečiai, su jiems būdinga šiaurės tautų ramybe, be triukšmo nukėlė Lenino paminklus, nuo sienų nukabino sovietinių didvyrių atvaizdus, nesikarščiudami ir nepažeisdami juridinių procedūrų pradėjo baudžiamąsias bylas prieš susikompromitavusius komunistus. O visa tai dėl to, kad nepriklausomybės atgavimas Pabaltije laikomas ne atsiskyrimu nuo grįžtančios imperijos, bet istorinės tiesos atstatymu. Pabaltijo tautos per visą savo istoriją priklausė krikščioniškajai Europai - Romos Vakarų Imperijai. Talinas, Ryga ir Vilnius niekuo neisikiria, nuo Hamburgo, Liubeko ar Gdanskio, nes tiek savo išore, tiek vidumi priklauso tai pačiai Vakarų Europai.

Grįžimo į Europą sąjūdis prasidėjo maždaug prieš ketverius metus. Iš pat pradžių nedrąsiai, prisidengiant perestroikos šūkiams, prasidėjo ekologinis judėjimas, protesto akcijos prieš atominę jėgainę Lietuvoje statybą, prieš jūros, upių, ežerų, miškų ir oro teršimą, aplamai, prieš sovietų technologiją: seną kaip archeologinės iškasenos. Pagarba gamtai išplaukia iš senosios baltiškos pasaulėžiūros, iš tikėjimo gamtos ir žmogaus vientisumu ir abipusia priklausomybe. „Perėjau sidabro girią, nenulaužiau nė vienos šakos“ - šitaip skamba viena latvių liaudies daina. Meilė gamtai ir tautiniams papročiams greit išaugo į atvirą kovą už nepriklausomybę. O nepriklausomybės kovą visada lydėjo daina, vyko savotiška taiki, dainuojanti revoliucija. O tuo pačiu metu kai minios aikštėse ir gatvėse dainavo, kita trijų tautų dalis - intelektualai - kruopščiai dirbo kita darba: palaiptiškai įėjo į valdžios struktūras, steigė demokratines partijas, iš parlamento išstūmė sovietų pataikūnus ir galop, su vienbalsiu tautų pritarimu paskelbė nepriklausomybės atkūrimą. Kai Maskvoje žlugo kraštutinių komunistų nevykęs perversmas, tada ir Kremlius buvo priverstas pripažinti tris naujas valstybes.

Pabaltijo tautų tragedija truko daugiau negu 50 metų. Ji prasidėjo II-ojo pasaulinio karo išvakarėse pasirašytu Molotovo - Ribbentropo paktu, kurio pasekmėje Lietuva, Latvija ir Estija atsidūrė sovietų įtakos sferoje. Greit po to prasidėjo atvira trijų valstybių okupacija, komunistinių vyriausybių steigimas, ūkio kolektyvizacija, visa eilė ideologinių barbariškumų, masiški trėmimai į Sibirą. Ne kiek geriau

buvo ir vokiečiams įsiveržus į Pabaltijį, prasidėjo rudasis teroras. Dar po kelerių metų vėl sugrįžę sovietai pradėjo naujas deportacijas, su šaknimis mėgino išrauti katalikišką, liuteronišką, ir net žydišką tikėjimą, naikino knygas, kurios režimui nusikalto savo švietėjišku pobūdžiu, o gotikiniuose ir barokiniuose miestų senamiesčiuose pristatė socrealistinių griozdų. Pokario metais buvo skaudžiai pažeistos Pabaltijo respublikų tautinės proporcijos. Iš tolimiausių imperijos užkampių buvo atvežti milijonai imigrantų, dažniausiai beraščių darbininkų, kurie savo grubiais papročiais ėmė kėsinti į aristokratiško lygio baltišką kultūrą. Reikia pažymėti, - rašo straipsnio autorė, - kad Pabaltije jau nuo septynioliktojo amžiaus elementarus švietimas buvo privalomas, o šio

šimtmečio pradžioje Pabaltijos kraštuose beraščių buvo tik apie keturis procentus, kai tuo tarpu Rusijoje tuo pačiu metu net 86 procentai gyventojų buvo analfabetai.

Visokiausiais būdais sovietai mėgino suniveliuoti: susovietinti ir surusinti šį Vakarų Europos lopinėį prie Baltijos jūros. Kodėl jiems tai nepavyko, straipsnio pabaigoje aiškina estas filologas Mart Aru: „Mes, pabaltiečiai, esame šiuurkščiai užgrūdinti. Daugelis mėgino sugriauti mūsų civilizaciją, bet mes esam išprusę ir atidūs, esame kietos valstietiškos prigimties; tylūs ir atsparūs, pripratę sėkmingai pakelti aplinkos spaudimą, subebantys išlikti savimi, neklausyti tų, kas mėgintų mus pamokyti. Šis mūsų būdas ir tokia laikysena kaip tik mus ir išgelbėjo.“ LRTV

Šiaurės taryba ir mes: bendradarbiauti žmonių labui

Šiaurės taryba (Nordic council) - tai 5 Šiaurės Europos šalių konsultacinė regioninė organizacija, susikūrusi 1952 metais, Danijai pasiūlius. Iš pradžių jai priklausė 4 šalys: Danija, Islandija, Norvegija, Svedija. 1955 m. prisijungė ir Suomija su išlyga, kad ji nedalyvaus svarstant karinius ir politinius klausimus.

Tarybos narės pagal 1962 m. Helsinkio konvenciją ir 1971 m. Kopenhagos susitarimą bendrauja ekonomikos, kultūros, socialinės politikos, teisės, transporto ir ryšių srityse.

Pripažinus Baltijos šalių nepriklausomybę ir užmezgus diplomatinis santykius su jomis, rugpjūčio 28 d. Šiaurės tarybos prezidiumo posėdyje buvo svarstoma nauja situacija, susidariusi šiame regione. Danijos užsienio reikalų ministras Ufė Elemanas-Jensenas bei Svedijos centro partijos pirmininkas Ulofas Juhansonas siūlė Šiaurės tarybą išplėsti priimant į ją ir Baltijos šalis. Nors prezidiumo dauguma šiam pasiūlymui nepritarė, tačiau visi pasisakė, kad reikia visapusiškai plėsti bendradarbiavimą su Baltijos valstybėmis, ir nutarė rugsėjo 26 d.

Kopenhagoje surengti specialų susitikimą su Baltijos valstybių atstovais.

Į Šiaurės tarybos prezidiumo ir Baltijos tarybos pasitarimą Kopenhagoje išvyko Lietuvos, Latvijos ir Estijos Aukščiausųjų Tarybų pirmininkai.

- Tai tam tikra vienos dienos konferencija, kurios tikslas - nubrėžti naujas gaires Baltijos ir Šiaurės valstybių bendradarbiavimui politinėje, ekonominėje, kultūrinėje, ekologinėje srityse - prieš išvykdamas į Daniją ELTOS korespondentui pasakė Lietuvos respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. - Manau, kad numatysime konkrečių susitikimų ir susitarimų datas įvairių sričių specialistams, sutarsime dėl Baltijos tarybos ir šiaurės tarybos bendradarbiavimo principų.

Su šiaurės šalimis mus sieja natūralus kultūrinis, geografinis ir politinis artumas. Ta pati Baltijos jūra, kuri anksčiau skirdavo, dabar jungia. Mes turime ir ją išgelbėti, ir patys bendradarbiauti mūsų šalių žmonių labui

„Liet.Aidas Nr.194“

„250 tūkstančių tikybos tekstų Lietuvai“

Sia antrašte Torine leidžiamas Saleziečių Biuletenis informuoja apie Italijoje išspausdintą penkiatomį tikybos vadovėlį Lietuvos pradžios mokykloms.

Griuvus Rytų Europos komunistiniams režimams, - rašo straipsnio autorius, - tūoj pat išryškėjo didelis religinės lieteratūros alkis. Religinėmis knygomis pakratų sunkvežimiu vilkstinės tuoj pat patraukė pro ką tik atsivėrusias sienas. Šiame „Evangelijos žygyje“ svarbią vietą užima ir Elle Di Ci leidykla. Dešimtys tūkstančių jos leistų knygų pasiekė Čekoslovakiją, Lenkiją, Vengriją, Rumuniją. Tačiau turbūt pats didžiausias šios leidyklos nuveiktas darbas yra 250 tūkstančių egzempliorių penkiatomio tikybos vadovėlio, kurio visas tiražas jau pasiekė Lietuvą. Vieną naujausių Europoje, gausiai iliustruotą ir pavyzdinai išleistą Bartolino Bartollini ir Mario Filippi suredaguotą vadovėlį parinko Romoje veikiančios Lietuvių šv. Kazimiero Kolegijos vadovė. Lietuviškame vadovėlio vertime itališkos laidos - grafinė sandara buvo papildyta lietuviškais iliustracijomis atspindinčiomis Lietuvos religinį gyvenimą ir tautines tradicijas; buvo pridėtos žymų Lietuvos šventovių, Dievo Motinos paveikslų, folkloro renginių nuotraukos. Vadovėlis „Tikiu“ buvo atspausdintas 250 tūkst. egzempliorių tiražu. Tekstus ir nuotraukas nemokamai perleido pati Elle Di Ci leidykla, o spausdinimo lidas padengė Konigsteine veikianti „Kirche in Not“ šalpos religinės organizacija. Šis vadovėlis rašo Italijos saliziečių biuletenis be abejonės, atvers Lietuvos vaikams spalvingą religinį pasaulį. LRTV

Vokietijoje įvyko Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas

Spalio 18-22 dienomis Hiutenfelde, Vokietijoje, vyks Lietuvių kultūros instituto suvažiavimas. Suvažiavimas metu bus skaitomos paskaitos apie Lietuvių ir Vokiečių kultūrinius ryšius, apie politinę ir ekonominę Lietuvos padėtį, kultūrinėje programoje dalyvaus Vilniaus kvartetas ir solistas Petras Sakalas Odinis. Veiks dvi parodos. Viena - skirta Lietuvių kultūros instituto dešimties metų veiklai, kita - Lietuvos problemoms Vokietijos spaudos karikatūrose.

Sis suvažiavimas - jubiliejinis. Lietuvių kultūros institutas Vokietijoje įsikūrė lygiai prieš 10 metų. Jo steigėjais buvo žymus lietuvių kultūros veikėjas, gyvenantys Vokietijoje. Instituto centras yra Hiutenfelde, prie Vasario 16-osios liet. gimnazijos. Institutas turi gausų archyvą, lituanistinę biblioteką, leidžia „Mažųjų raštų“ seriją. Suvažiavimai rengiami kasmet, juose dalyvauja lietuviai ir Lietuvos problemomis besidomintys vokiečiai. Išsilauko institutas iš aukų, veikia savanoriško darbo pagrindu. Esminis jo tikslas - rūpintis lietuviškos kultūros ir lietuviybės išsaugojimu Vokietijoje.

Procesija Amerikos katalikų Nekalto Prasidėjimo bazilikoje Vašingtone, minint tenykštės Šiluvos Marijos koplyčios 25 metų sukaktį. Priekyje matyti vyskupai: S. Tamkevičius, SJ, C. Salata, P. Baltakis, OFM, A. Deksnys ir kiti
Nuotr. M. Borusienės

„Užmuštas gyvenimas atmerkė akis...“

Gera, kad vis dar kartas nuo karto suskamba dailūs lietuviškas žodis mūsų padangėje. Spalio 26 d., Adelaidės ateitininkai sendraugiai suruošė Literatūros ir Dainos vakarą Lietuvių Katalikų Centre, į kurį susirinko nemaža klausytojų. Pirmoji programos dalis buvo skirta a.a. Prano Pusdešrio kūrybai, ir per ją užmuštas šio gabaus poeto ir visuomenininko „gyvenimas atmerkė akis“. Pr. Pusdešrio eiles deklamavo N. Skidzevičius, A. Petrikas, V. Bardauskaitė, S. Kubilius ir V. Ratkevičius. Galima tik stebėtis, kokia įvairi savo tematika ir nuotaikomis poeto kūryba. Gaila, kad neturime Pr. Pusdešrio kūrybos bent nedidelės knygelės pavidale - poezijos mėgėjai tokio leidinio tikrai pasigenda.

Deklamacijų pajvairinimui girdėjome „Nemuno Dukras“, kurios nors ir nepilname sąstate, sudainavo, kaip visuomet, puikiai. Labai gaila, kad G. Vasiliauskienei susirgus, netekome dalies programos, ty. solistės dainų pirmoje ir antroje programos dalyje. Labai seniai G. Vasiliauskiene girdėję dainuojant solo, su

nekantrumu laukėme šios mėgiamos daininkės pasirodymo - tačiau Adelaidėje dabar paplitę pavasariniai peršalimai.

Antroji programos dalis gana įvairi. Savo prozos kūrinius skaitė autoriai V. Janulis, B. Mockūnienė ir V. Marcinkonytė. Poeziją iš naujausios L. Simkutės knygos „Vėjas ir Šaknys“ perdavė pati autorė. Įdomu, kad autoriai savo kūriniuose daugiausiai, vienoje ar kitoje formoje, sveikina ar tai atgimstančią ar jau nepriklausomą Lietuvą, atseit, neatsilieka nuo laiko dvasios ir įvykių. *Emocijoms „atmiešti“* pačių autorių perskaityti du fejetonai: V. Baltutis skaitė savo „Fejetoną“, o J. Seivokas „Filosofinį išguldytą - nuomonę“. Nežinojome, kas tas Seivokas, niekas nepažista... o pasirodo, tai mūsų Adelaidės Apylinkės valdybos pirmininkas Jonas Stačiūnas. Rimta konkurencija V. Baltučiu, tik kad mūsų pirmininkas tikrai neturi daug laiko kūrybai. Manau, panašiai renginių organizatoriai ir ateityje „Seivokui“ neduos ramybės...

Programa užbaigta Pr. Pusdešrio

vieno veiksmo scenos vaidyba (Vilniaus tema) „Gaisras“. Atliko teatro „Vaidila“ aktoriai N. Skidzevičius, V. Ratkevičius, V. Straukas, R. Sabeckis ir L. Jablonskytė. Režisavo V. Opulskis. Scenos vaidyba pavyko ypatingai gerai, atliktas be priekaištų. Tema - istorinė gaisras Vilniuje, o jį stebi, komentuoja, ir įvairiai reaguoja labai įvairūs žmonės: krivis, kun. Sirvydas, elgeta, vienuolis, moteris... Kaip sakoma, kas kam rūpi, tas apie tai ir kalba!

Programos pabaigoje, scenoje susirinkę programos atlikėjai buvo apdovanoti gelėmis, A. Kubilius nuoširdžiai padėjo kūrėjams, aktoriams, o taip pat ir gausiai susirinkusiems klausytojams. Sugiedotas Tautos himnas. Programos dalyviai ALK Moterų Draugijos šeimininkių buvo pavaišinti karšta vakariene.

Sis Ateitininku Sendraugiu suruoštas literatūros vakaras jau 29-tasis. Nuoširdžiai tikimės, kad ši tradicija dar ilgai nenutrūks, nes jį kiekvienas esame reikalingi lietuviškojo dvasios penol!

V.V.

Melbourn Lietuvių bibliotekoje

Gautos naujai išėjusios knygos: Kazimiero Barėno „Meškos maurojimo metai“, romanas, Chicago 1990. Liudo Dambrausko „Gyvenimo akimirkos“, du tomai atsiminimų, Vilnius 1990. Vlodo Kulboko „Laiko pagriebstai“, atsiminimai, Čikaga 1991. V. Landsbergio „Atgavę viltį“, pertvarkos tekstai, Toronto 1991 (Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirm. Vytautas Landsbergis šios knygos pelną skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Pagalbos Lietuvai Vajui. Knyga Išleista Kovo 11 d. Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo pirmųjų metų sukakčias paminėti). Mečišlavo Malinskio „Pašaukė mane“, Roma 1990, iš lenkų kalbos vertė kunigas Ričardas Jakutis, - tai Popiežiaus, Jono Povilo II biografija. Avos Saudargienės „Anapus Horizonto“, australiškos apsakos, Londonas 1989. Edvardo Turausko „Lietuvos nepriklausomybės netenkant“, istoriniai įvykiai, Čikaga, išleidimo metai nepažymėti. Vytauto Volerto „Vilkas iš galų“, romanas, Chicago 1991. Antano Miškinio „Sulaužyti kryžiai“, eilėraščiai, laiškai, atsiminimai apie A. Miškinį, Vilnius 1989.

Kadangi, daug kas tuojau pat norėtų skolintis bibliotekon naujai patekusias knygas ir tam tikrą laiką jau užlaikyti, tai, išskyrus grožinius leidinius, kurį laiką jomis galima bus naudotis tik bibliotikos skaitrykloje. Rekomenduojama naujai išėjusias knygas betarpiiai užsisakyti per „Draugą“, 4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629, nes pačiam bibliotekos darbuotojui to atlikti jau neįmanoma. Knygų katalogais galima pasinaudoti bibliotekoje šeštadieniais 11 - 2 val. ir sekmadieniais 1 - 3 val. Dar kartą knygų skolinėjai prašomi neužlaikyti per ilgai paskolintų knygų. Naujai išėjusios knygos skolinamos vos tik savaitės - dviejų savaičių laikotarpiui.

J. Mikštas
Bibliotekos vedėjas

Ar Jūs padėsite Lietuvai?

Stai ga Lietuva yra vėl politiniai nepriklausoma valstybė. Dabar prasideda nelengvas ekonomino atstatymo ir išsivystymo laikotarpis. Šiuo metu Lietuvai būtų ypatingai naudinga pasisemti žinių ką ir kaip daryti geriau. Lietuvai daug gali padėti tie kurie moka kalbą, bet žino jos papročius ir kultūrą. Tai yra: užsienio lietuviai.

Purdue University Calumet kancleris dr. James Yackel tai gerai supranta ir nori sudaryti užsienio lietuvių biznio, ekonomijos, ir viešosios administracijos specialistų, norinčių Lietuvai padėti, sąrašą. Šie žmonės bus kviečiami dalyvauti specifiniuose projektuose vykdomuose Lietuvoje.

Jeigu Jūs turite patirties biznio, ekonomijos, ar viešosios administracijos srityse ir norėtumėt dalyvauti praktiškos pagalbos teikime Lietuvai, rašykite ar skambinkite:

Dr. Feliksas Palubinskas,
Head Management Department,
Purdue University Calumet,
Hammond, IN 46323, USA.
Telefonas : (219) 989 2607 arba
(219) 989 2388.

ADELAIDE

Adelaidės Lietuvių Katalikų Moterų Draugija visuotiniame metiniame susirinkime šių metų rugsėjo 15 d. išsirinko naują valdybą.

Valdybą sudaro: pirmininkė - Saliomėja Vasiliauskiene; sekretorė - Elena Baltutienė; išdinininkė - Stefa Ciplienė; parengimams - Agota Kaminskienė ir Jovita Vosyliene; pietų gamintojų organizatorė - Pranė Horak; ligonių lankytoja - Judita Nekrošienė.

Valdyba tuoj stojo į darbą. Pirmasis parengimas buvo „Pavasario balius“ rugsėjo 21 d., kuris gražiai ir nuotaikingai praėjo. Parapijos salė pavasariu pražydo, puikus vaišių stalas, gera muzika, turtinga loterija, linksmas žmonių klegesys sukūrė puikią baliaus nuotaiką.

Dėkojame D-jai už gražiai suruoštą balių - pavasario sutikimą.

Liet. Kat. Moterų D-jos pabendravimas įvyko spalio 17 d. Susirinkome į šv. Mišias pasimelsti už laisvą Lietuvą, ta intencija sukalbėjome ir Rožinio dalį. Mišias aukėjo ir Rožinį pravedė D-jos Dvasios vadas kun. J. Petraitis. Mūsų šv. Kazimiero Bažnyčioje Fatimos Marija gelėmis išpuošta Rožinio mėnesyje laukia mūsų maldos, o mes tikimės Jos mielos motiniškos pagalbos.

Mūsų energingoji pirmininkė Saliomėja Vasiliauskiene pakvietė pusrutėliui. Susėdome prie gausiai gražiai paruošto stalo, Dvasios vadas palaimino, besišnekučiuodamos pavalgėme. Sulaukėme mielių svečių iš Lietuvos. Parlamentaras prof. A. Sakalas ir radijo korespondentas St. Arnašius apsilankė pas mus su filmavimo aparatu. Pafilmavo, pravedė kelis pasikalbėjimus ir išskubėjo - miela ir malonu turėti brangius svečius.

Bet mes turėjome ir vieną viešnią iš Lietuvos, kuri žada ilgiau čia pabūti. Tai ką tik atvykusi mūsų Birutės Budrienės jauniausia sesutė - miela Regina.

Apie Lietuvą šį kartą mums pakalbėjo Teresėlė Gasiūnienė, kuri

su savo vyru net 2 mėnesius išbuvo Lietuvoje. Jos pasakojimas buvo įdomus ir plačiai apimantis, tad labai susikauptos klausėmės ir manau neapsiriksiu pasakydama, kad širdies gilumoje troškome būti Lietuvoje.

Ačiū Teresėlei už Lietuvos vaizdą, ačiū Draugijos valdybai, kas suruošia tokius puikius pabendravimus.

Popietė „Tėviškės Aidams“ paremti suruošta Liet. Kat. Centre spalio 27 d. sekmad. po šv. Mišius.

Ruošė Parapijos taryba ir Liet. Kat. Moterų D-jai. Pietų ruošta teko Parap. tarybos parengimų narei E. Varnienei ir Jos pagalbininkėms tarybos narių žmonom ir LKMD-jos valdybai - pirm. S. Vasiliauskienei su vald. narėm. Pravedimas - Tarybos parengimų vadovui V. Opulskiu.

Jau renkantis šv. Mišiom salėje didesnis judėjimas ir klegesys, scenoje rožių puokštė, vakar puošusi Ateitininkų suruoštą Literatūros Vakarą. Moterys ateina nešinos maišeliais skanėstų paruoštų mugei, vyrai su dovanomis loterijai.

Išklausk šv. Mišias visi į salę, kur laukė skanūs cepelinai, gausi loterija, viliojantys kepiniai mugėje.

Malonu, kai Parapijos salėje vyksta koks sujudimas, žmonės gausiau atsilanko, klegesys susitikimai, o pasibaigus malonūs pasišnekėjimai prie savo nuolatinių staliukų susibūrus.

Ačiū atėjusiems, ačiū visokeriopai rėmusiems mūsų mielos „Tėviškės Aidus“, kuris mus apšviečia Tėvynės, Pasaulio ir vietinėmis žiniomis, ačiū ruošėjams.

Vėl mirtis. 12 d. spalio po ilgos sunkios ligos mirė a.a. Dovilė Užubalytė-Paul. Liko mylimieji: vyras Walteris, tėvai, dukra Brigita, sūnus Andrius, 2 broliai ir 2 anukėliai.

15 d. spalio sv. Kazimiero Lietuvių Bažnyčioje prie Mirusios karsto, kun. J. Petraičiui pravedant, sukalbėta Rožinis ir kitos maldos. 16 d. spalio kun. J. Petraitis aukėjo

šv. gedulines Mišias su pamokslu. Labai nuoširdžiai į Amžinybę išeinančią a.a. Dovilę atsisveikino Adelaidės lietuvių moterų dainos ir taut. šokio ansambliu, kuriame Ji šokt. šokt. šokio grupėje. Per Mišias sol. G. Vasiliauskiene grojo vargonais, giedojo Jos vadovaujamas oktetas, Ji tarė jautrų atsisveikinimo žodį. Prie karsto stovėjo ansamblio garbės sargyba. Kapuose gilų žodį tarė B. Lapšienė - šokių grupės vadovė. Ansamblio moterys vilkėjo tautiniais rūbais, kiekviena atsisveikino palikdama rožės žiedą.

Visi kartu sugiedojome „Viešpaties Angelas“.

Tesuteikia Viešpats a.a. Dovilei amžiną džiaugsmą Danguje. S.P.

Adelaidės Lietuvių Sv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Juozas Petraitis MIC prisiuntė „Tėviškės Aidams“ čekį \$450, kai buvo suruošta Adelaidės Lietuvių Katalikų Centre „Tėviškės Aidų“ paramai popietė, mugė, loterija ir pietūs, ir dar savo pridėjęs auką, sudarė iš visoo \$450. Tad nuoširdžiai dėkojame mūsų Didžiai Gerbiamajam klebonui Juozui Petraičiui MIC - ALK Federacijos Įgaliotiniui už suorganizuotą šią stambiają paramą „Tėviškės Aidams“.

ALK Federacijos valdyba

Atsiųsta paminėti

„Lithuania: a view from Australia“. A Bicentennial selection of Essays. Edited by Algimantas P. Taškūnas and John W. Doyle. 96 psl. knygutę platina Lietuvių Bendruomenės didesnės Apylinkės valdybos po \$7.50. Arba užsisakyti pas leidėją dar pridėdant \$2.50 už persiuntimą: TPU Lithuanian Studies Society, PO Box 777, Sandy Bay. Tas. 7005.

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Vėlinių proga aplankytos kapinės, kur daugiausia palaidota lietuvių: Fawkner, New Cheltenham ir Springvale Nekropolis. Visur buvo gausūs būriai lietuvių ir visose kapinėse po apeigų ir maldų skambiai visų giedota Marija, Marija ir Tautos himnas. Taip maldingai aplankyti kapai, pasimelsta už savo artimuosius, už žuvusius dėl Tėvynės laisvės, už žuvusius Sibiro tremtyje, kalėjimuose.

Paminklai pašventinti Fawkner kapuose ant Edvardo Sezenio kapo ir Irenos Butnerytės ir jos motinos Onos Butnerienės kapo. Springvale Nekropolio kapuose pašventintas paminklas ant Juozo Prancūkio kapo.

Bandras Kūčias Lietuvių Namuose jau sutiko paruošti Monika Sodaitienė, kuri ir pernai buvo paruošusi, dalyvaujant Jo Ekselencijai Telsių Vyskupui Antanui Vaičiui.

Kazimieras Šimkevičius, 75 metų amžiaus, mirė namie Geelonge spalio 31 d. Rožančius buvo kalbėtas Maxwell King laidotuvių kopyčioje, o laidotuvių šv. Mišios buvo lapkričio 4 d. St. John's bažnyčioje ir palydėtas į Eastern kapines. Laidotuvėmis rūpinosi Juozas Gailius ir suruošė šermentis Geelongo Lietuvių Namuose. Už velionio vėlę šv. Mišioms aukojo: M. Andriukonienė, A.F. Bandza, A. Jančiauskienė, B. Jankienė, R.B. Liebich, J. Manikauskas, P. Mažylis,

AUKOS

„Tėviškės Aidų“ balius neįvyko bet tie, kurie buvo užsisakę vietas, „Tėviškės Aidams“ paaukojo sekančiais:

J. & Ag. Kuncai \$100, V. & Alb. Ramoškiai \$50, po \$40 M. & M. Opanavičiai, O.B. Beržanskai, V. & E. Stagiai; \$30 P. Mažylis ir A. Kalvaitienė; po \$20 M. & A. Kaspariūnai, A. Petrauskas; \$10 V. Lazauskas. Viso aukota \$350. Sirdingai aciu.

Aukos Australijos Lietuvių fondui

A.A. Stefanijos Pažereckienės atminimui - \$25 A. & M. Jomantai (64) ir \$10 M. Cimermanienė - visi iš Vic.

\$25 V. & J. Ramauskai (270) NSW, vietoj gėlių A.A. Juozui Bartkevičiui.

\$20 J. Vosyliene (120) SA, A.A. Vytauto Vosylius atminimui, jo mirties metinėse.

Aciu už aukas.

Vincas Ališauskas
AL Fondo išdinininkas

B. Simkienė, S.G. Valaičiai, A.A. Zvirbliai. Išsėkis, mielas Kazimierai, Viešpaties Ramybėje.

Parapijos išlaikymui \$20 aukojo K. Sačkus. Aciu jam!

„Tėviškės Aidų“ loterijos bilietus po 50 centų platina ALK Federacijos valdybos nariai: Juozas Keblys ir Antanas Jankevičius. Loterijos laimikis - Vestuvinis Raguotinis \$160 vertės. Loterijos traukimas lapkričio 24 d. Melbourno Lietuvių Namuose pietų metu. Išbandykime laimę „Tėviškės Aidų“ paramai.

Geelonge lietuviškos pamaldos Kristaus Karaliaus šventėje lapkričio 24 d. sekmadienį šv. Jono bažnyčioje 9.30 val.

Sale, Latrobe Valley ir apylinkių lietuviams Prieškalėdinės pamaldos ir Kariuomenės šventės minėjimas vyks lapkričio 30 d. šeštadienį. Pamaldos 12 val. Seselių vienuolyno kopyčioje - Convent of Our Lady of Sion, 341 York Street, Sale. Po pamaldų bus minėjimas ir užkandžiai 12 Trood Street, Sale. Visi kviečiami dalyvauti, - praneša Seniūnė Elena Eskirtienė.

Pranešimas

Kariuomenės šventės minėjimas įvyksta lapkričio mėn. 24 d. sekmadienį, sekančia tvarka:-

1. Iškilmingos pamaldos šv. Jono bažnyčioje 12.00 val.
2. Tolimesnė minėjimo programa vyksta Liet. Namuose, pradžia 2.30 val. p.p.

Paskaitininkas - Alb. Pocius.
Minėjimo programos pranešėja - A. Baltrukonienė.

Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis, paminint pirmąjį Kariuomenės šventės minėjimą, Lietuvai išsikovojus Laisvę ir Nepriklausomybę.

LKV S-gos „Ramovė“
Melb. skyriaus v-ba.

VARPAS

Pranešimas

Krepšinio treniravimai prasidėjo dėl 41-mos Sporto Šventės, kuri įvyks Geelonge šių metų gale. Treniravimai vyksta Montmorency High School, Dobson Rd. (off Para Rd.), Montmorency (Melways Map 21 B5). Salė užsakyta lapkričio 24-tą d. ir gruodžio 8-tą d. nuo 12.00 iki 2 val. p.p. Treniruotės bus pravestos žemiau 18-kos metų berniukam, žemiau 14-kos metų berniukams ir mergaitėms ir žemiau 12-kos metų berniukams.

Krepšinininkai arba kitų šakų sportininkai prašome kreiptis pas R.Mickų tel. 458 1840 (namų) arba J.Dagienę tel. 366 2903 (namų).

MLSK Varpas

A. † A. Gediminui Pečiulevičiui

mirus, gilią užuojautą reiškiamo žmonai Onai, giminėms Lietuvoje ir drauge liūdimė.

Canberros pensininkai „Paguoda“

Kur Daina ten Lietuva

Nuoširdžiai kviečiame visus į Melbourno „Dainos Sambūrio“

METINIŲ KONCERTĄ

kuris įvyks š.m. gruodžio mėn. 1 d., sekmadienį, 2.30 val. vakaro, Melbourno Lietuvių klubo patalpose. Programą papildys Geelongo Lietuvių choras „Viltis“.

Įėjimas \$10 asmeniui. Jaunuoliams iki 15 metų amžiaus veltui.

„Dainos Sambūris“

Kada reikia pagalbos

Atvejais, kada nebėra matomos pagalbos desperatiškuose atsitikimuose, šaukiamės į šv. Judą. Tai apaštalas - kankinys, turįs du vardus. Evangelijoje jam dar pridėtas ir tėvo vardas „Jokūbas“ atskirti nuo išdaviko Judo. Jo užtarimo tikintieji šaukiasi patekę į beviltišką padėtį.

-Sventasis Judai Apaštale, Jėzaus ištikimasis tarne ir drauge. Bažnyčia visuotinai Tave gerbia ir Tavęs šaukiasi, kaip į Patroną beviltiškuose atsitikimuose, beveik desperatiškais atvejais. Melskis už mane, aš esu toks bejėgis ir vienišas. Prašau Tave, panaudok Tau suteiktą privilegiją matomai atnešti greitą pagalbą, kuri beveik desperatiškai yra reikalinga. Ateik man padėti šiame dideliame reikale, kad aš daugiau paguodos ir pagalbos iš dangaus visuose mano reikaluose ir kentėjimuose (čia pasakyk savo

prašymą), kad aš galėčiau garbinti Dievą su Tavimi ir su visais išrinktaisiais per amžius.

Niekada nebuvo girdėta, kad šios novenos prašymai nebūtų buvę neišklausyti. Sukalbėk tris kartus Tave mūsų, Sveika Marija ir Garbė Dievui.

Į šv. Judą II malda

O Sventas Judai Apaštale ir Kankiny, didis dorybėse ir turtingas stebuklais, artimas Jėzaus Kristaus giminė, ištikimas užtarėjas visų, kurie Tavęs šaukiasi, ypatingas Patronas laike nelaimių - į Tave aš kreipiuosi iš savo širdies gilumos ir nuolankiai prašau Tavęs, kuriam Dievas suteikė tokią galią ateiti ir man padėti. Padėk man dabartiniam ir skubiam reikale ir išklausk nuoširdų prašymą. Atsilyginant aš pažadu Tavo vardą skelbti, kad ir kiti kreiptųsi į Tave.

KUČIOS MELBOURNE

Šiais metais Kūčios prasidės 6 val. vak. Melbourno Lietuvių Namuose, kad mažieji ir seneliai galėtų laiku sugrįžti namo.

Vakariene prasidės kun. dr. P. Dauknio pravedama malda.

Po plotkelės pasidalinimo seks aguonpieniu užpilti sausainiukai ir kiti 12 patiekalų.

Giesmes praves Birutė Prašmutaitė, pianinu palydės Zita Prašmutaitė.

Kaina: vaikams iki 5 metų veltui, vaikams iki 17 metų - \$5.

Suaugusiems \$19 įskaitant vyną.

Užsisakyti pas M. Sodaitienę telef. 569 9578 iki 16 d. gruodžio, užsimokant iš anksto

Sovietų armija tuoj pat išeiti nelinkusi

AT pirmininko pavaduotojas Česlovas Stankevičius papasakojo apie spalio 5 d. Vilniuje įvykusį Baltijos Tarybos posėdį. Svarbiausias klausimas jame buvo neatidėliotinas sovietų armijos išvedimas iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. (Tarybos dokumentai publikuojami).

Baltijos valstybės yra nusistačiusios reikalauti, kad iki š. m. gruodžio 1 d. sovietų kariuomenė būtų išvesta iš Vilniaus, Rygos ir Talino, kur jų buvimas kelia grėsmę. Tai liudija ir V. Landsbergio vardu neseniai gautas Siaurės karinio miestelio karininkų ultimatyvus pareiškimas, kuriame grasinama nepaklusti net tiesioginei savo vadovybei, jeigu būtų susitarta

išvesti karinius dalinius iš Lietuvos anksčiau kaip 1994 metais. Esą tai būtų nehumaniška. AT pirmininko pavaduotojas priminė žurnalistams, kad būtent šis dalinys vykdė nusikalstamas agresyvias akcijas prieš Lietuvos Respubliką, įskaitant ir taikių piliečių žudymą, šaudymą ir traškymą tankais prie TV bokšto. O rugpjūčio mėnesį Maskvos pučo metu tas pats dalinys buvo pasiruošęs atakuoti Lietuvos vyriausybės įstaigas ir objektus. C. Stankevičius atkreipė dėmesį, kad Baltijos Tarybos priimtame dokumente kalbama ir apie sovietinių karinių apygardų struktūrų panaikinimą Baltijos valstybėse.

„Liet. Aidas“ Nr. 20

PADEKA

A. † A. Juozui Pelenauskui mirus

Dėkojame kun. dr. P. Daukniui už Rožančiaus pravedimą, už Gedulingas laidotuvių pamaldas ir palydėjimą į Springvale Necropolį.

Dėkojame visiems už dalyvavimą Rožančiuje, laidotuvių pamaldose, už aukas šv. Mišioms, Tautos Fondui ir Lietuvių invalidų vaikų naudai.

Dėkojame už palydėjimą su mumis į Juozo paskutinę kelionę. Liūdiminti žmona, dukterė ir sūnus su šeima

Telefoninis Irenos Vaišvilaitės pranešimas iš New Yorko

Labai įtempta buvo Lietuvos aukščiausiosios Tarybos Pirmininko Vytauto Landsbergio ir Lietuvos Vyriausybės delegacijos viešnagė Jungtinės Amerikos Valstybėse. Šį jaudinantį ir atsakingą vizitą su karšta simpatija sekė Amerikos lietuvių bendruomenė, ypač New Yorko lietuviai - su asaromis akyse pasveikinę Lietuvos trispalvę - vėl, ir tikėkime dabar jau visiem laikam - suplevėsavimą šalia kitų pasaulio valstybių vėliavų, prie Jungtinių Tautų Rūmų.

Vakaras, ketvirtadienis - paskutinė Lietuvos delegacijos viešnagės Jungtinėse Amerikos Valstybėse diena. Lietuviai pranciškonai pakvietė delegacijos narius apsilankyti jų vienuolyne - Brooklyne ir čia, kultūros židinyje, susitikti su New Yorko lietuviais. Į šį susitikimą atvyko: Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas Vytautas Landsbergis, Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas, delegaciją lydėjęs Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstybėse Stasys Lozoraitis (jr.), vice ministras.

Serkšnys, deputatas Emanuelis Zingeris. Svečius pasitiko lietuvių išeivių vyskupas Paulius Baltakis ir Tėvai pranciškonai. Sveikinimo kalboje vyskupas Baltakis prisiminęs sunkų Lietuvos kelią ir nepriklausomybės įteisinimą. Jis pažymėjo, kad visos Lietuvos ir jos teisėtai išrinktos vyriausybės ryžtas išjudino sovietinės imperijos pamatus. Lietuvos apsisprendimas Tiesai ir Teisingumui įveikė ginklų metalą; Lietuvos tikėjimas gėriu, atrodęs daug kam juokingu šitame pragmatiškame pasaulyje, pasirodė stipresnis už armiją, - pasakė vyskupas, linkėdamas Lietuvai ir jos vyriausybei ištikimybės ir tvirtumo bei Dievo palaimos vieną kartą pasirinktame kelyje.

Gausiai susirinkusi lietuvių bendruomenė karštom avacijom pasveikino svečius. Susitikimo metu pasakymoje kalboje Pirmininkas Landsbergis padėkojo išeiviam lietuviui už jų daugiamečias pastangas išlaikyti lietuviškas institucijas, savo kalbą ir kultūrą, už išeivijos paramą Lietuvos nepriklausomybės bylai. Atgavusi nepriklausomybę ir tapusi

pilnateise pasaulio tautų bendrijos nare - Lietuva dar turi sugrįžti į pasaulį. Jos juridinis pripažinimas - tik pirmas žingsnis šiame kelyje. Mūsų laukia sunkus ir atsakingas darbas, mes turime įsijungti į tarptautinę politiką ir sukurti naują Lietuvą, mes turime atsiverti pasauliui ir įeiti į jį. Lietuva remia visų tautų teisę spręsti savo likimą, ji remia Armeniją, Moldovą, Sloveniją, Chorvatiją, Tibetą - jų nepriklausomybės kelyje, - kalbėjo pirmininkas Landsbergis. Įtvirtindami savo valstybingumą, mes sieksime, kad svetima armija kuo greičiau apleistų mūsų teritoriją, - pasakė Vytautas Landsbergis. Lietuva apsisprendė demokratijai - tai atsakingas kelias, reikalaujantis daug pastangų.

Hobartas -

Juozas Paškevičius B-nės valdyboje

1970 metais, lapkričio mėnesio 21 dieną Juozas Paškevičius buvo išrinktas į Hobarto apylinkės Bendruomenės valdybą ir perėmė pirmininko pareigas. Tose pareigose jis išdirbo 17 metų ir tik prieš ketverius metus perdavė jas Ramunui Tarvydui pasitraukdamas į mažiau pajėgų reikalaujančias išdininko pareigas. Šįmet sukanka 21 metai Juozo darbo bendruomenės valdyboje.

Tie metai buvo aukščiausio klestėjimo laikas Hobarto apylinkės Bendruomenėje. Dauguma narių jau buvo spėję gerai įsitaisyti naujojo padangėj - pasistatę namus, paauginę vaikus, o patys subrendę, bet dar nepasėję, pilni energijos ir darbštumo.

Keletą metų prieš tai įsteigtas sporto klubas Perkūnas, stipriai remiamas tėvų, kurių vaikai žaidė įvairaus amžiaus komandose ir sportą mylinčių bendruomenės narių, pasiekė aukščiausią lygį. Hobarte buvo surengtos dvi sporto šventės, į kurias apsilankė lietuviai sportininkai iš kitų didžiųjų Australijos miestų. Perkūno klubo žaidėjai dalyvavo sporto šventėse, surengtose lietuvių bendruomenių kituose Australijos didmiesčiuose, laimėdami dailių trofėjų, pasižymėdami kaip pirmos eilės žaidėjai.

Jaunimas mėgstantis šokių labiau kaip sportą bürėsi į tautinių

Lietuvos laukia didelė talka, kurioje brangi kiekviena rankų pora, kiekviena šviesi galva, kiekvienas geranoriškas pasiryžimas. Pirmininkas Landsbergis pakvietė išeivijos lietuvius į tą Lietuvos talką. Po oficialios dalies susirinkę amerikiečių papročiu asmeniškai sveikino Lietuvos vyriausybės vyrus, spaudė rankas, fotografavosi. Šis šiltas priėmimas buvo ir Lietuvos delegacijos palydas. Vakar, po pietų, pirmininkas Landsbergis ir užsienio reikalų ministras Saudargas išskrido į Lietuvą. Parlamento užsienio reikalų komisijos pirmininkas Zingeris ir vice pirmininkas Serkšnys išvyko į Vašingtoną, kur jų laukia politinis seminaras.

LRTV

šokėjų grupes, linksmino mus, dalyvavo Lietuvių Dienose.

Hobarte buvo rengiami bendri pasilinksminimai ir šokiai į kuriuos susirinkdavo įvairių tautybių žmonės pasilinksinti ir pasivašinti lietuviškais patiekalais, kuriuos darbščios šeimininkės paruošdavo. Buvo rengiamos išvykos į gamtą, iešminės (piknikai) prie jūros.

Iš Australijos didmiesčių, mus palinksinti atvykdavo duetai, kvartetai, oktetai ir net pilni chorai. Be abejonės, tai buvo Hobarto Apylinkės žydėjimo metai.

Dvidešimt vieneri metai prabėgo nepastebėti. Bendruomenė dar tebegyvuoja ir Juozo įtaka valdyboje vis dar yra jaučiama, jo patyrimas „politikoje“ yra aukštai vertinamas mažiau patyrusių dabartinių valdybos narių ir tuo patyrimu jis mielai pasidalina valdybos posėdžiuose.

Nekartą teko girdėti išsireikimų, kad - „be Juozo Paškevičiaus, bendruomenė būtų senai subyrėjusi“. Ar gali darbo įvertinimas būti išreikštas geresniais žodžiais?

Hobarto Apylinkės lietuviai sveikiname Juozą šių sukaktuvių metu, reiškiamo nuoširdžią padėką už bendruomenei paaukotą laiką ir energiją ir linkime dar 21 metus išdirbti bendruomenės labui.

S. Augustavičius

C.S. („T.Z.“ Nr. 44)

Maironio poezija vokiečių kalboje

Ką tik pasirodė Maironio eilėraščių rinkinys vokiečių kalboje. Išvertė ir išleido Alfred Franzkeit, nuoširdus Lietuvos draugas.

Išversti poeziją į svetimą kalbą yra labai sunku. Dar sunkiau perduoti tuos subtilius jausmų ir minčių niuansus, kuriuos autorius išreiškia savo gimtoji kalboje. Be to, kiekviena kalba turi žodžių ir išsireikimų, kurių nerandame kitose kalbose.

Alfred Franzkeit'is čia parodė savo specialų genialumą. Mat, jis ne tik kalba puikiai vokiškai ir lietuviškai, bet dar turi asmeninį poetinį sugebėjimą. Nemanau, kad kas nors kitas būtų galėjęs padaryti taip tobulą Maironio poezijos vertimą į vokiečių kalbą. Mums belieka pasakyti jam širdingą „danke schoen“!

Leidinio gale yra naudingų paaiškinimų skaitytojui, kuris nepažįsta mūsų šalies ir jos istorijos.

Knygos kaina yra 10 australiškų dolerių. Ją galima užsisakyti pas leidėją: Alfred Franzkeit, In den Wiesen 3, D-2839 Wehrbeck, Germany.

Dr. J. Kunca

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvird., 5 - 10 val.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS

Penktadieniai 5 - 11.30 val.

Šeštadieniai 2 - 12.30 val.

Sekmadieniai 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad nuo 6 val.

Sekmadieniai nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8.00 val.

ŠVEDIŠKAS STALAS. SMORGASBORD.

Kaina \$4. Kviečiame visus.

Seimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvių Namuose?

Kodėl nepasiteirauti?

Skambinkite 708 1414.

ALB HOBARTO APYLINKĖ

Hobarte, kariuomenės šventę švęsime lapkričio mėn. 23 d. 4 v. ponų Šikšnių name, 43 Easton Ave, Moonah West. Visi lietuviai gyvenantys ar svečiuojantys Tasmanijos maloniai prašomi atsilankyti. Po šventės oficialios programos būsite pavaišinti lengvais užkandžiais, kava, arbata, o gal ir taure vyno.

Hobarto Apylinkės Valdyba

Hobarto Apylinkės bendruomenėje pailgėjo pensininkų gretos. Cinko fabrike išdirbė po 30 metų, Kazys Paškevičius ir Martynas Kaitinis išėjo į užtarnautą poilsį.

Jiems linkime daugelį auksinių metų.

Apylinkės Valdyba